

21988A1031(01)

31.10.1988

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 297/10

I LISA

OSOONIKIHI KAITSMISE VIINI KONVENTSIOON

PREAMBUL

KÄESOLEVA KONVENTSIOONI OSALISED,

OLLES TEADLIKUD osoonikihhi muutumisest põhjustatud võimalikust kahjulikust mõjust inimese tervisele ja keskkonnale,

MEENUTADES Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (edaspidi ÜRO) inimkeskkonnaalase konverentsi deklaratsiooni vastavaid sätteid ja eriti 21. põhimõtet, mis näeb ette, et "et riikidel on vastavalt ÜRO hartale ja rahvusvahelise õiguse põhimõtetele on suveräänne õigus kasutada oma ressursse vastavalt enda keskkonnapoliitikale ning vastutus selle eest, et nende jurisdiktsiooni või kontrolli all olev tegevus ei tekitaks kahju teiste riikide keskkonnale või väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatele piirkondadele",

ARVESTADES arengumaade olukorda ja erinõudmisi,

PIDADES MEELES käimasolevaid töid ja uuringuid nii rahvusvahelistes kui ka riikide organisatsioonides, eriti aga ÜRO Keskkonnaprogrammi osoonikihialast ülemaailmset tegevuskava,

PIDADES MEELES KA rahvusvahelisel ja riiklikul tasandil juba kasutusele võetud osoonikihhi kaitseabinõusid,

OLLES TEADLIKUD, et abinõud osoonikihhi kaitsmiseks inimtegevusest põhjustatud muudatuste eest eeldavad rahvusvahelist koostööd ja -tegevust, ning et need peavad tuginema asjakohastele tehnilistele ja teaduslikele kaalutlustele,

OLLES TEADLIKUD KA edasiste uuringute ja süstemaatiliste vaatluste vajadusest, et suurendada teaduslike teadmisi osoonikihhi ja võimalike kahjulike mõjude kohta, mis tulenevad selle muutustest,

OTSUSTANUD kaitsta inimese tervist ja keskkonda osoonikihhi muutustest johtuvate kahjulike mõjude eest,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

Artikkel 1

Määratlused

Käesolevas konventsioonis kasutatakse järgmisi määratlusi:

1. *Osoonikiht* – atmosfääri osoonikiht, mis asub atmosfääri piirikihist ülalpool.
2. *Kahjulikud mõjud* – muutused füüsilises keskkonnas ja elustikus, sealhulgas kliimamuutused, mis avaldavad märgatavat kahjulikku mõju inimese tervisele või nii looduslike kui ka kultuurikosüsteemide koosseisule, taastumisvõimele või produktiivsusele või inimkonnale kasulikele materjalidele.

Artikkel 2

Üldised kohustused

3. *Alternatiivsed tehnoloogiad ja seadmed* – tehnoloogiad ja seadmed, mis võimaldavad vähendada või tõhusalt kõrvaldada osoonikihile kahjulike või tõenäoliselt kahjulike mõjudega ainete heitkoguseid.

4. *Alternatiivsed ained* – ained, mis vähendavad, kõrvaldavad või hoiavad ära kahjulikke mõjusid osoonikihile.
5. *Osalistes* – käesoleva konventsiooni osalistes, kui tekstist ei tulene teisiti.
6. *Piirkondlik majandusintegratsiooni organisatsioon* – antud piirkonna suveräänsete riikide moodustatud organisatsioon, kes on pädev käesoleva konventsiooniga või selle protokollidega reguleeritavates küsimustes ja kes on oma sisekorra järgi nõuetekohaselt volitatud asjaomastele dokumentidele alla kirjutama, neid ratifitseerima, vastu võtma, heaks kiitma või nendega ühinema.
7. *Protokollid* – käesoleva konventsiooni protokollid.

1. Osalistes võtavad asjakohaseid meetmeid vastavalt käesolevale konventsioonile ja selle kehtivatele protokollidele, millega nad on

ühinenud, et kaitsta inimese tervist ja keskkonda inimtegevusest tulenevate või tõenäoliselt tulenevate kahjulike mõjude eest, mis põhjustavad või võivad põhjustada muutusi osoonikihis.

2. Sel eesmärgil osalised vastavalt nende käsutuses olevatele vahenditele ja võimalustele:

- a) teevad koostööd süstemaatiliste vaatluste, uuringute ja teabevahetuse vormis, et paremini mõista ja hinnata inimtegevuse mõju osoonikihile ja selle muutustest tingitud tagajärgi inimese tervisele ja keskkonnale;
- b) võtavad kohaseid seadusandlikke või haldusmeetmeid ja teevad koostööd nende pädevuses või kontrolli all toimuva inimtegevuse juhtimise, piiramise, vähendamise või vältimise poliitika kooskõlastamisel, kui peaks ilmema, et see tegevus põhjustab või võib põhjustada osoonikihi muutuste või võimalike muutuste tagajärjel tekkivaid kahjulikke mõjusid;
- c) teevad koostööd käesoleva konventsiooni rakendamiseks vajalike meetmete, protseduuride ja standardite väljatöötamisel, seades eesmärgiks protokollide ja lisade vastuvõtmise;
- d) teevad koostööd pädevate rahvusvaheliste organitega, et käesolev konventsioon ja selle protokollid, millega nad on ühinenud, tõhusalt rakendada.

3. Käesolev konventsioon ei mõjuta mingil viisil osaliste õigust võtta kooskõlas rahvusvahelise õigusega riigisiseseid meetmeid lisaks neile, mida on mainitud eespool lõigetes 1 ja 2; samuti ei mõjuta see meetmeid, mida osaline on juba võtnud, tingimusel et need ei ole vastuolus osaliste käesolevast konventsioonist tulenevate kohustustega.

4. Käesoleva artikli kohaldamine põhineb asjakohastel teaduslikel ja tehnilistel kaalutlustel.

Artikkel 3

Uuringud ja süstemaatilised vaatlused

1. Osalised kohustuvad vajadusel algatama ja kaasa aitama uuringu läbiviimisele ja teadusliku hinnangu andmisele, kas siis otse või läbi pädevate rahvusvaheliste organite, järgmiste üksikasjade kohta:

- a) füüsikalised ja keemilised protsessid, mis võivad mõjutada osoonikihti;

- b) inimese tervis ja muud bioloogilised mõjud, mis kaasnevad osoonikihi mis tahes muutustega, eriti bioloogilist toimet omava ultraviolettkiirguse (UV-B) tagajärjel tekkinud muutustega;

- c) kliimaatilised mõjud, mis tulenevad muutustest osoonikihis;

- d) osoonikihi mis tahes muutuste ja sellest tuleneva UV-B kiirguse teisenemise mõjud inimkonnale kasulikele, nii looduslikele kui tehismaterjalidele;

- e) ained, tavad, protsessid ja tegevused, mis võivad mõjutada osoonikihti, ning nende kogumõju;

- f) alternatiivsed ained ja tehnoloogiad;

- g) asjassepuutuvad sotsiaalmajanduslikud üksikasjad;

ning I ja II lisas üksikasjalikumalt kirjeldatu.

2. Osalised kohustuvad vajadusel, kas otse või pädevate rahvusvaheliste organite kaudu ning siseriiklike õigusakte ja siseriiklikul ning rahvusvahelisel tasandil juba toimuvat tegevust arvestades, soodustama või koostama ühiseid või teineteist täiendavaid osoonikihi seisundit ja teiste oluliste parameetrite, mida on kirjeldatud I lisas, süstemaatilise vaatluse programme.

3. Osalised kohustuvad tegema koostööd, kas otse või pädevate rahvusvaheliste organite kaudu, et kindlustada uurimus- ja vaatlusandmete kogumine, tõendamine ja regulaarne ning õigeaegne edasitoimetamine vastavate ülemaailmsete andmekeskuste kaudu.

Artikkel 4

Koostöö õiguse, teaduse ja tehnika vallas

1. Osalised hõlbustavad ja ergutavad käesolevat konventsiooni puudutava teadusliku, tehnilise, sotsiaal-majandusliku, kaubandusliku ja õigusala teabe vahetust II lisas kirjeldatud viisil. Teave edastatakse osaliste vahel kokku lepitud organitele. Iga selline organ, saades teavet, mida seda saatev osaline peab konfidentsiaalseks, peab välistama selle teabe avalikustamise ja kaitsma seda seni, kuni teave on tehtud kättesaadavaks kõikidele osalistele.

2. Osalised teevad koostööd kooskõlas oma siseriiklike õigusnormide ja tavade ning arvestades eriti arengumaade vajadusi, edendades kas otse või pädevate rahvusvaheliste organite kaudu,

tehnoloogia ja teadmiste arengut ja edastamist. Sellealast koostööd viiakse ellu:

- a) hõlbustades teistel osalistel alternatiivse tehnoloogia soetamist;
- b) varustades teisi osalisi alternatiivse tehnoloogia- ja seadmetea-lase teabega ja spetsiaalsete käsiraamatute või juhenditega;
- c) tarnides uuringuteks ja süstemaatiliseks vaatluseks vajalikku varustust ja vahendeid;
- d) pakkudes teaduslikule ja tehnilisele personalile asjakohast koo-litust.

Artikkel 5

Teabe edastamine

Osalistes edastavad sekretariaadi kaudu artiklis 6 sätestatud osa-liste konverentsile teabe meetmete kohta, mida nad on võtnud konventsiooni ja selle protokollide rakendamiseks, millega nad on ühinenud, sellisel kujul ja selliste vaheaegadega nagu asjaomase dokumendi osaliste koosolekul otsustatakse.

Artikkel 6

Osaliste konverents

1. Käesolevaga moodustatakse osaliste konverents. Esimese osa-liste konverentsi koosoleku kutsub kokku artikli 7 kohaselt nime-tatud ajutine sekretariaat hiljemalt ühe aasta jooksul pärast käes-oleva konventsiooni jõustumist. Pärast seda peetakse osaliste konverentsi korralisi koosolekuid konverentsi esimesel koosole-kul määratud kindlate vaheaegadega.

2. Osaliste konverentsi erakorralised koosolekud toimuvad kon-verentsi poolt vajalikuks peetaval ajal või mis tahes osalise kirja-likul taotlusel tingimusel, et kuue kuu jooksul pärast taotluse edastamist teistele osalistele toetab seda vähemalt kolmandik osa-listest.

3. Osaliste konverents lepib konsensuse alusel kokku ja võtab vastu protseduurireeglid ja finantseeskirjad enda ja mis tahes loo-davate allorganite jaoks, samuti finantssätteid sekretariaadi töö kohta.

4. Osaliste konverents jälgib pidevalt käesoleva konventsiooni rakendamist ja lisaks sellele:

- a) näeb ette, millisel kujul ja milliste vaheaegadega toimub teabe edastamine vastavalt artiklile 5, ning arutab sellist teavet ja mis tahes allorgani ettekandeid;

- b) vaatab läbi teadusliku teabe osoonikihi, selle võimalike muu-tuste ja mis tahes selliste muutuste põhjustatud mõjude kohta;

- c) edendab vastavalt artiklile 2 asjakohaste poliitikate, stratee-giate ja meetmete kooskõlastamist, mis on suunatud osooni-kihi muutusi põhjustavate ja põhjustada võivate ainete heitko-guste vähendamisele, ja teeb soovitusi muude käesolevat konventsiooni puudutavate meetmete osas;

- d) võtab vastu uuringute, süstemaatiliste vaatluste, teaduslik-tehnilise koostöö, teabevahetamise ning tehnoloogia ja tead-miste edastamise programme vastavalt artiklitele 3 ja 4;

- e) arutab käesoleva konventsiooni ja selle lisade muudatusi ning võtab need vajadusel vastu kooskõlas artiklitega 9 ja 10;

- f) arutab mis tahes protokollide ja nende mis tahes lisade muu-datusi, ja kui selle kasuks otsustatakse, soovib vastava pro-tokollil osalistel need muudatused vastu võtta;

- g) arutab ja vajadusel võtab vastu käesoleva konventsiooni täien-davad lisad kooskõlas artikliga 10;

- h) arutab ja vajadusel võtab vastu protokolle kooskõlas artik-liga 8;

- i) loob selliseid allorganeid, mida peetakse vajalikuks käesoleva konventsiooni rakendamisel;

- j) kasutab, kui see on otstarbekas, pädevate rahvusvaheliste orga-nite ja teaduslike komiteede, eriti Maailma Meteoroloogiaor-ganisatsiooni, Maailma Tervishoiuorganisatsiooni ja osooniki-hialase tegevuse kooskõlastuskomitee teenuseid teaduslike uurimuste, süstemaatilise vaatluse ja teiste käesoleva konvent-siooni eesmärke teenivates valdkondades; samuti kasutab ots-tarbekohaselt nendelt organitelt ja komiteedelt saadavat tea-vet;

- k) arutab ja võtab ette mis tahes lisatoiminguid, mis võiksid olla vajalikud käesoleva konventsiooni eesmärkide saavutamiseks.

5. ÜRO, selle spetsialiseeritud asutused ja Rahvusvaheline Tuu-maenergiaagentuur, samuti kõik riigid, kes ei ole käesoleva kon-ventsiooni osalistes, võivad osaleda osaliste konverentsi koosole-kutel vaatlajatena. Mis tahes riiklik või rahvusvaheline, valitsuse või valitsusväline organ või agentuur, mis tegeleb osoonikihi kaitsmise küsimustega ja on teatanud sekretariaadile oma soovist osaleda konverentsil vaatlajana, saab selleks loa, välja arvatud juhul, kui vähemalt üks kolmandik kohalolijatest on selle vastu. Vaatlejate juurdepääsu ja osavõttu reguleerivad osaliste konve-rentsi vastuvõetud protseduurireeglid.

*Artikkel 7***Sekretariaat**

1. Sekretariaadi ülesanded on:

- a) korraldada ja teenindada artiklitega 6, 8, 9 ja 10 ettenähtud koosolekuid;
- b) ette valmistada ja edastada ettekanded, mis põhinevad artiklite 4 ja 5 alusel saadud teabel, samuti vastavalt artiklile 6 asutatud allorganite koosolekutelt saadud teabel;
- c) täita talle mis tahes protokolliga pandud ülesandeid;
- d) ette valmistada ettekanded käesoleva konventsiooni eesmärkide saavutamiseks läbiviidava tegevuse kohta ja esitada need osaliste konverentsile;
- e) kindlustada vajalik kooskõlastamine teiste asjaomaste rahvusvaheliste organitega, eelkõige sõlmides oma ülesannete tõhusaks täitmiseks vajalikke haldus- ja lepingulisi suhteid;
- f) täita muid, osaliste konverentsil talle määratud ülesandeid.

2. Kuni esimese korralise osaliste konverentsi koosolekuni vastavalt artiklile 6, täidab sekretariaadi ülesandeid ajutiselt ÜRO Keskonnaprogramm. Oma esimesel korralisel koosolekul nimetab osaliste konverents sekretariaadi nende hetkel olemasolevate pädevate rahvusvaheliste organisatsioonide hulgast, kes on ilmutanud valmisolekut täita käesoleva konventsiooni sekretariaadi ülesandeid.

*Artikkel 8***Protokollide vastuvõtmine**

1. Osaliste konverents võib oma koosolekul vastu võtta protokolle vastavalt artiklile 2.

2. Esitatud protokollide teksti edastab sekretariaat osalistele vähemalt kuus kuud enne iga sellist koosolekut.

*Artikkel 9***Konventsiooni või protokollide muudatused**

1. Iga osaline võib teha ettepanekuid käesoleva konventsiooni või selle mis tahes protokollide muutmiseks. Selliste muudatuste tegelemisel tuleb arvestada muu hulgas asjassepuutuvate teaduslike ja tehniliste kaalutlustega.

2. Käesoleva konventsiooni muudatused võetakse vastu osaliste konverentsi koosolekul. Mis tahes protokollide muudatused võetakse vastu vastava protokollide osaliste koosolekul. Sekretariaat edastab kõigi käesoleva konventsiooni või selle mis tahes protokollide muudatusettepanekute teksti osalistele, kui vastavas protokollis ei sätestata teisiti, vähemalt kuus kuud enne koosolekut, kus see esitatakse vastuvõtmiseks. Sekretariaat edastab esitatud muudatused ka teadmiseks käesolevale konventsioonile allkirjutantidele.

3. Osalised teevad kõik, et saavutada käesoleva konventsiooni muudatusettepanekute osas kokkulepe konsensuse alusel. Kui kõik katsed konsensuse saavutamiseks on tagajärjetud ja kokkuleppele ei ole jõutud, võetakse muudatused viimase abinõuna vastu koosolekul kohal olevate ja hääletavate osaliste kolmandikulise hääletusega ning hoiulevõtja esitab need kõikidele osalistele ratifitseerimiseks, heakskiitmiseks või vastuvõtmiseks.

4. Lõikes 3 osutatud korda kohaldatakse ka kõikide protokollide muudatuste suhtes, kuid nende vastuvõtmiseks piisab kahekolmandikulisest koosolekul kohal olevate ja hääletavate osaliste hääletusest.

5. Muudatuste ratifitseerimisest, heakskiitmisest ja vastuvõtmisest teatatakse kirjalikult hoiulevõtjale. Vastavalt lõigetele 3 ja 4 vastu võetud muudatused jõustuvad need vastu võtnud osaliste suhtes üheksakümne päeval pärast seda, kui hoiulevõtja on saanud teate nende ratifitseerimisest, heakskiitmisest või vastuvõtmisest vähemalt kolmelt neljandikult käesoleva konventsiooni osalistest või kahelt kolmandikult protokollide osalistest, kui vastavas protokollis ei ole ette nähtud teisiti. Seejärel jõustuvad muudatused teiste osaliste suhtes üheksakümne päeval pärast seda, kui need osalised annavad hoiule muudatuste ratifitseerimis-, heakskiitmis- või vastuvõtmiskirja.

6. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab "kohal olevad ja hääletavad osalised" osalisi, kes on kohal ja hääletavad poolt või vastu.

*Artikkel 10***Lisade vastuvõtmine ja muutmine**

1. Käesoleva konventsiooni või selle protokollide lisad on käesoleva konventsiooni või vastava protokollide lahutamatud osad ja kui ei ole selgesõnaliselt sätestatud teisiti, tähendab iga viide käesoleva konventsioonile või selle protokollidele ühtlasi ka viidet igale lisale. Sellistes lisades käsitletakse ainult teaduslikke, tehnilisi või haldusküsimusi.

2. Kui mõnes protokollis ei ole selle lisade kohta teisiti sätestatud, rakendatakse käesoleva konventsiooni või selle protokollide täiendavate lisade esitamisel, vastuvõtmisel ja jõustamisel järgmist korda:

- a) käesoleva konventsiooni lisad esitatakse ja võetakse vastu artikli 9 lõigetes 2 ja 3 sätestatud korras, kõikide protokollide lisad aga esitatakse ja võetakse vastu artikli 9 lõigetes 2 ja 4 sätestatud korras;
- b) iga osaline, kes ei saa käesoleva konventsiooni või selle protokollide, millega ta on ühinenud, täiendavat lisa heaks kiita, peab sellest teatama hoiulevõtjale kirjalikult kuue kuu jooksul pärast hoiulevõtja edastatud teadet selle vastuvõtmisest. Hoiulevõtja teatab viivitamatult kõikidele osalistele iga sellise teate saamisest. Iga osaline võib igal ajal asendada oma eelneva mittenõustumise deklaratsiooni heakskiitmisega, mille järel lisad jõustuvad selle osalise suhtes;
- c) kuue kuu möödumisel kuupäevast, millal hoiulevõtja teate saatis, jõustub lisa kõigi käesoleva konventsiooni või selle protokollide osaliste suhtes, kes ei ole saatnud teadet vastavalt punktidele b.

3. Käesoleva konventsiooni või selle protokollide lisadesse muudatuste esitamisel, vastuvõtmisel ja jõustamisel kohaldatakse samu reegleid kui konventsiooni või selle protokollide lisade esitamisel, vastuvõtmisel ja jõustamisel. Lisades ja muudatustes tuleb arvestada muu hulgas asjasepuutuvate teaduslike ja tehniliste kaalutlustega.

4. Kui täiendav lisa või selle muudatus hõlmab muudatusi käesolevas konventsioonis või selle protokollides, siis täiendav lisa või muudetud lisa ei jõustu enne käesoleva konventsiooni või selle protokollide muudatuste jõustumist.

Artikkel 11

Vaidluste lahendamine

1. Osalistevahelise vaidluse korral käesoleva konventsiooni tõlgendamise või kohaldamise üle püüavad asjaosalised lahendust leida läbirääkimiste teel.

2. Kui asjaomased osalised ei saavuta kokkulepet läbirääkimiste teel, võivad nad ühiselt pöörduda kolmanda osalise poole või paluda sellel leida vahendaja.

3. Käesoleva konventsiooni ratifitseerimisel, vastuvõtmisel, heakskiitmisel või sellega ühinemisel või mis tahes ajal pärast seda võib riik või piirkondlik majandusintegratsiooni organisatsioon teatada hoiulevõtjale kirjalikult, et vaidlusküsimuste lahendamiseks, mis ei ole lahendatavad lõigete 1 ja 2 alusel, tunnustab ta kohustuslikuna ühte või mõlemat järgnevalt kirjeldatud vaidluste lahendusviisi:

- a) osaliste konverentsi esimesel koosolekul vastuvõetud vahekohtumenetlust;
- b) vaidluse esitamist Rahvusvahelisele Kohtule.

4. Kui osalised ei ole lõike 3 alusel seda või mõnda muud menetlust heaks kiitnud, tuleb vaidlus esitada lepitusmenetlusele lõikes 5 kirjeldatud korras, juhul kui osalised ei lepi kokku teisiti.

5. Lepituskomisjon moodustatakse ühe vaidlusosalise taotlusel. Komisjon koosneb iga osalise poolt võrdsel arvul esitatud liikmetest ja esimehest, kelle valivad eri osaliste esitatud liikmed ühiselt. Komisjon esitab lõpliku ja soovitusliku iseloomuga otsuse, mida osalised heas usus arvestavad.

6. Käesoleva artikli sätteid kehtivad kõigi protokollide kohta, kui vastavas protokollis ei ole ette nähtud teisiti.

Artikkel 12

Allakirjutamine

Käesolev konventsioon on avatud allakirjutamiseks riikidele ja piirkondlikele majandusintegratsiooni organisatsioonidele Austria Vabariigi Välisministeeriumis Viinis 22. märtsist 1985. aastal kuni 21. septembrini 1985. aastal ja ÜRO peakorteris New Yorgis 22. septembrist 1985. aastal kuni 21. märtsini 1986. aastal.

Artikkel 13

Ratifitseerimine, vastuvõtmine või heakskiitmine

1. Käesolev konventsioon ja selle mis tahes protokoll tuleb ratifitseerida, vastu võtta või heaks kiita riikide või piirkondlike majandusintegratsiooni organisatsioonide poolt. Ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirjad antakse hoiule hoiulevõtjale.

2. Mis tahes lõikes 1 nimetatud organisatsioon, kellest saab käesoleva konventsiooni või mis tahes protokollide osaline ilma, ilma et selle liikmesriigid oleksid osalised, on kohustatud täitma kõiki konventsioonist või protokollist tulenevaid kohustusi. Kui mõni niisuguse organisatsiooni liikmesriikidest on käesoleva konventsiooni või asjaomase protokollide osaline, võtavad organisatsioon ja

selle liikmesriigid käesolevast konventsioonist või asjaomasest protokollist tulenevate kohustuste täitmiseks vastu vastavaid kohustusi käsitlevad otsused. Sellisel juhul ei ole nimetatud organisatsioonil ja selle liikmesriikidel õigust käesolevast konventsioonist või asjaomasest protokollist tulenevaid õigusi samaaegselt teostada.

3. Ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirjas teatavad lõikes 1 nimetatud organisatsioonid oma pädevuse ulatuse konventsiooni või asjaomase protokolliga reguleeritavates küsimustes. Need organisatsioonid teatavad hoiulevõtjale ka kõikidest oma pädevuse ulatuse olulistest muutustest.

Artikkel 14

Ühinemine

1. Käesolev konventsioon ja selle protokollid on avatud ühineamiseks riikidele ja piirkondlikele majandusintegratsiooni organisatsioonidele alates kuupäevast, millal konventsioon või asjaomane protokoll suletakse allakirjutamiseks. Ühinemiskirjad antakse hoiule hoiulevõtjale.

2. Oma ühinemiskirjades peavad lõikes 1 nimetatud organisatsioonid teatama oma pädevuse ulatuse konventsiooni või asjaomase protokolliga reguleeritavates küsimustes. Need organisatsioonid teatavad hoiulevõtjale ka kõikidest oma pädevuse ulatuse olulistest muutustest.

3. Käesoleva konventsiooniga või sellemis tahes protokolliga ühinevate piirkondlike majandusintegratsiooni organisatsioonide suhtes kohaldatakse artikli 13 lõike 2 sätteid.

Artikkel 15

Hääleõigus

1. Igal käesoleva konventsiooni või selle mis tahes protokolliga osalisel on üks hääl.

2. Välja arvatud lõikes 1 sätestatud juhul, on piirkondlikel majandusintegratsiooni organisatsioonidel on oma pädevusse kuuluvates küsimustes nii palju hääli, kui palju nende liikmesriike on käesoleva konventsiooni või asjaomase protokolliga osalised. Selline organisatsioon ei kasuta oma hääleõigust, kui seda kasutab selle mis tahes liikmesriik, ja vastupidi.

Artikkel 16

Konventsiooni ja selle protokollide vaheline suhe

1. Riik või piirkondlik majandusintegratsiooni organisatsioon ei või saada protokolliga osaliseks, kui ta ei ole konventsiooni osaline või ei saa konventsiooni ja protokolliga osaliseks samaaegselt.

2. Protokollega puudutavaid otsuseid saavad teha ainult asjaomase protokolliga osalised.

Artikkel 17

Jõustumine

1. Käesolev konventsioon jõustub üheksakümnendal päeval pärast seda, kui antakse hoiule kahekümmes ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja.

2. Kui asjaomasest protokollist ei ole ette nähtud teisiti, jõustub protokoll üheksakümnendal päeval pärast seda, kui antakse hoiule üheteistkümmes ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja.

3. Iga osalise suhtes, kes ratifitseerib, võtab vastu või kiidab heaks käesoleva konventsiooni või ühineb sellega pärast kahekümnenda ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmist, jõustub konventsioon üheksakümnendal päeval pärast selle osalise ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmist.

4. Kui asjaomasest protokollist ei ole ette nähtud teisiti, jõustub protokoll osalise suhtes, kes selle ratifitseerib, vastu võtab, heaks kiidab või sellega ühineb pärast protokolliga jõustumist vastavalt lõikele 2, üheksakümnendal päeval pärast tema ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmist või kuupäeval, millal konventsioon jõustub selle osalise suhtes, vastavalt sellele, kumb neist kuupäevadest on hilisem.

5. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel ei arvestata piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni hoiuleantud kirju lisana sellise organisatsiooni liikmesriikide hoiuleantud kirjadele.

Artikkel 18

Reservatsioonid

Käesoleva konventsiooni suhtes ei või teha reservatsioone.

Artikkel 19

Väljaastumine

1. Pärast nelja aasta möödumist sellest kuupäevast, mil konventsioon osalise suhtes jõustus, võib see osaline igal ajal konventsioonist välja astuda, teatades sellest kirjalikult hoiulevõtjale.

2. Kui asjaomases protokollis ei ole ette nähtud teisiti, võib pärast nelja aasta möödumist sellest kuupäevast, mil protokoll osalise suhtes jõustus, see osaline igal ajal protokollist välja astuda, teatades sellest kirjalikult hoiulevõtjale.

3. Väljaastumine jõustub ühe aasta möödumisel nimetatud teate kättesaamisest hoiulevõtja poolt või väljaastumisteates sätestatud hilisemal kuupäeval.

4. Iga konventsioonist väljaastunud osaline loetakse samuti väljaastunuks igast protokollist, mille osaline ta oli.

Artikkel 20

Hoiulevõtja

1. ÜRO peasekretär võtab endale käesoleva konventsiooni ja kõikide selle protokollide hoiulevõtja ülesanded.

2. Hoiulevõtja teatab osalistele eelkõige:

a) käesolevale konventsioonile ja selle mis tahes protokollile allakirjutamisest ning artiklite 13 ja 14 kohasest ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirjade hoiulevõtmisest;

b) konventsiooni või selle mis tahes protokollide jõustumise kuupäevast vastavalt artiklile 17;

c) väljaastumisteadetest, mis on esitatud vastavalt artiklile 19;

d) konventsiooni ja selle mis tahes protokollide muudatuse vastuvõtmisest, nende vastuvõtmisest osaliste poolt ja nende jõustumise kuupäevast vastavalt artiklile 9;

e) kõikidest teadetest, mis puudutavad lisade vastuvõtmist ja heakskiitmist ning lisade muutmist vastavalt artiklile 10;

f) piirkondlike majandusintegratsiooni organisatsioonide esitatavatest teadetest nende pädevuse ulatuse kohta käesoleva konventsiooniga ja selle protokollidega reguleeritavates küsimustes ning selle pädevuse ulatuse muutusest;

g) kõikidest vastavalt artikli 11 lõikele 3 tehtud deklaratsioonidest.

Artikkel 21

Autentsed tekstid

Käesoleva konventsiooni originaal, mille araabia-, hiina-, hispaania-, inglise-, prantsuse-, venekeelne tekst on võrdselt autentne, antakse hoiule ÜRO peasekretärile.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad käesolevale konventsioonile alla kirjutanud.

Koostatud Viinis 22. märtsil 1985. aastal.

I lisa

UURINGUD JA SÜSTEMAATILISED VAATLUSED

1. Käesoleva konventsiooni osalised tõdevad, et peamised teaduslikud küsimused on:
 - a) muutused osoonikihis, mille tulemuseks on maapinnale jõudva bioloogilise mõjuga päikese ultraviolettkiirguse (UV-B) hulga muutumine ja selle võimalikud tagajärjed inimese tervisele, elusolenditele, ökosüsteemidele ja inimkonnale kasulikele materjalidele;
 - b) osooni vertikaalse jaotumise muutumine, mis võib muuta atmosfääri temperatuuri struktuuri, ning võimalikud tagajärjed ilmastikule ja kliimale.
2. Käesoleva konventsiooni osalised peavad vastavalt artiklile 3 tegema koostööd uuringute ja süstemaatiliste vaatluste vallas, koostades soovitusi tulevaste uuringute ja vaatluste tarbeks järgmistes küsimustes:
 - a) **Uuringud atmosfääri füüsikas ja keemias**
 - i) laiaulatuslikud teoreetilised mudelid: kiirguslike, dünaamiliste ja keemiliste protsesside vastastikust mõju käsitlevate mudelite edasine arendamine; inimese poolt loodud ja looduslikult tekkinud aineosakeste atmosfääri osoonile avaldatava koostoime uurimine; nii satelliitmõõtmiste kui ka teiste mõõtmiste tulemusel saadud andmete tõlgitsemine; atmosfääri ja geofüüsiliste parameetrite arengute hindamine ning meetodite väljaarendamine nende parameetrite muutuste põhjustajate kindlaksmääramiseks;
 - ii) laboratoorsed vaatlused, mis suunatud kuuluvuse koefitsiendi, neeldumise ristlõigete ning troposfääri ja stratosfääri keemiliste ja fotokeemiliste protsesside mehhanismide uurimisele; välimõõtmiste tarbeks vajalike spektroskoopiliste andmete hankimine kõigi uuritavate spektrialade kohta;
 - iii) välimõõtmised, mis puudutavad: tähtsamate, nii looduslike kui ka inimtekkeliste, lähtegaaside kontsentratsiooni ja vooge; atmosfääri dünaamika uurimist; atmosfääri piirikihti ulatuvate fotokeemilise päritoluga aineosakeste sünkroonset mõõtmist kohapeal ja kaugustundlike mõõteriistade abil; erinevate sensorite omavahelist võrdlemist, kaasa arvatud koordineeritud korrelatiivsed mõõtmised satelliitaparatuuri tarbeks; atmosfääri koostisosade kolmemõõtmelisi välju, päikese spektraalvooge ja meteoroloogilisi parameetreid;
 - iv) seadmete arendamine, sealhulgas atmosfääri koostisosade, päikese voo ja meteoroloogiliste parameetrite nii satelliit- kui ka muud sensorid;
 - b) **Tervise ning bioloogiliste ja fotodegradatsiooni mõjude uuringud**
 - i) seos päikese nähtava ja ultraviolettkiirguse mõju inimesele ja a) melanoomi, nagu ka muu nahavähi arenemise ja b) immuunsussüsteemi muutuste vahel;
 - ii) UV-B kiirguse mõjud, sealhulgas sõltuvus lainepikkusest, a) põllumajanduslikele kultuuridele, metsadele ja teistele maapealsetele ökosüsteemidele ning b) vesistute toitevõrgule ja kalade arvukusele, samuti võimalik pärssiv toime mere fütoplanktoni hapnikutootmisele;
 - iii) mehhanismid, kuidas UV-B kiirgus mõjub bioloogilistele ainetele, liikidele ja ökosüsteemidele, sealhulgas: doosi, doosikiiruse ja reageeringu suhe; fotoreparatsioon, adaptatsioon ja kaitse;
 - iv) bioloogiline toime spektrite ulatuses ja spektraalse reaktsiooni uurimus, kasutades polükromaatilist kiirgust, et hõlmata võimalikke vastasmõjusid erinevate lainepikkuspiirkondade vahel;
 - v) UV-B kiirguse mõju: biosfääri tasakaalule tähtsate bioloogiliste liikide tundlikkusele ja tegevusele; esmatähtsatele protsessidele, nagu fotosüntees ja biosüntees;
 - vi) UV-B kiirguse mõju saastainete, põllumajanduses kasutatavate kemikaalide ja muude ainete fotodegradatsioonile;
 - c) **Ilmastikumõjude uuringud**
 - i) teoreetilised uuringud ja vaatlused osooni ja muude aineosakeste kiirguslikust mõjust ja nende toime kliimaatilistele parameetritele, nagu maa ja ookeani pinna temperatuur, sademete esinemismudel, vahetus troposfääri ja stratosfääri vahel;

ii) selliste kliimamõjutuste inimtegevuse erinevatele aspektidele avaldatava mõju uurimine;

d) **Süsteemilised vaatlused järgmistes valdkondades:**

- i) osoonikihi seisund (st selle kogumahu ja vertikaalse jaotuse ruumiline ja ajaline muutlikkus) globaalse osoonivaatluse süsteemi loomise kaudu, mis põhineb integreeritud satelliit- ja maapealsetel, täies eksploatatsioonikorras süsteemidel;
- ii) HO_x , NO_x , ClO_x ja süsinikuühendite moodustamiseks vajalike lähtegaaside kontsentratsioon troposfääris ja stratosfääris;
- iii) temperatuur maapinnast kuni mesosfäärini, mõõtes nii maapinnalt kui ka satelliitidelt;
- iv) Maa atmosfääri jõudev lainepikkuse järgi (osadeks) jaotuv päikese voog ja Maa atmosfäärist eralduv soojuskiirgus, kasutades satelliitmõõtmisi;
- v) Maa pinnale jõudev lainepikkuse järgi jaotuv päikese voog ultraviolettkiirguse ala ulatuses, millel on bioloogiline toime (UV-B);
- vi) aerosoolide omadused ja jaotumine maapinnast mesosfäärini, kasutades maapinnal olevaid, õhus asetsevad ning satelliitsüsteeme;
- vii) kliimaatilist tähtsust muutujad, kasutades kõrgekvaliteedilisi meteoroloogiliste pinnamõõtmiste programme;
- viii) aineosakesed, temperatuurid, päikese voog ja aerosoolid, kasutades täiustatud meetodeid globaalsete andmete analüüsimiseks.

3. Konventsiooni osalised, arvestades eriti arengumaade vajadusi, teevad koostööd tõhustamiseks asjakohast teaduslikku ja tehnilist koolitust, mis vajalik selles lisas väljatoodud uurimustes ja süstemaatilistes vaatlustes osalemiseks. Erilist rõhku tuleks asetada vaatlusaparatuuri ja meetodite omavahelisele vastavusele, seades eesmärgiks võrreldavate või standarditud teaduslike andmekogumite loomist.

4. Järgnevalt loetletud keemilistel ühenditel, nii looduslikel kui ka inimtekkelisel, arvatakse olevat osoonikihi keemilisi ja füüsikalisi omadusi muutvat võimet; loetelu ei ole tehtud tähtsuse järjekorras.

a) **Süsinikuühendid**

i) Süsinikmonooksiid (CO)

Süsinikmonooksiidil on arvestatavad looduslikud ja inimtekkelised allikad, ja see arvatakse olevat otsene tähtis osaline troposfääri fotokeemias ja kaudne osaline stratosfääri fotokeemias.

ii) Süsinikdioksiid (CO₂)

Süsinikdioksiidil on arvestatavad looduslikud ja inimtekkelised allikad ja see mõjustab stratosfääri osooni atmosfääri termostruktuuri mõjutamise teel.

iii) Metaan (CH₄)

Metaanil on nii looduslikke kui ka inimtekkelisi allikaid ja see mõjustab nii troposfääri kui ka stratosfääri osooni.

iv) Metaani mittesisaldavad süsivesinikud

Metaani mittesisaldavatel süsivesinikel, mis koosnevad suurest hulgast keemilistest ühenditest, on looduslikke ja ka inimtekkelisi allikaid ja neil on tähtis otsene osa troposfääri fotokeemias ja kaudne osa stratosfääri fotokeemias.

b) **Lämmastikuühendid**

i) Dilämmastikoksiid (N₂O)

Dilämmastikoksiidi peamised allikad on looduslikud, kuid inimtekkeliste allikate osakaal kasvab. Dilämmastikoksiid on peamiseks allikaks stratosfääri NO_x-l, millel on väga oluline osa stratosfääri osooni hulga reguleerimisel.

ii) Lämmastikoksiidid (NO_x)

Maa pinnal olevatest allikatest pärit NO_x-l on oluline otsene osa ainult troposfääri fotokeemilistes protsessides ja kaudne osa stratosfääri fotokeemias, samal ajal kui NO_x-i suurenemine tropopausi läheduses võib otseselt põhjustada muutuse troposfääri ja stratosfääri osoonis.

c) Klooriühendid

- i) Täielikult halogeenitud alkaanid, näiteks CCl_4 , CFCl_3 (CFC-11), CF_2Cl_2 (CFC-12), $\text{C}_2\text{F}_3\text{Cl}_3$ (CFC-113), $\text{C}_2\text{F}_4\text{Cl}_2$ (CFC-114).

Täielikult halogeenitud alkaanid on inimtekkelised ja allikad ClO_x -le, millel on väga oluline osa osooni fotokeemias, eriti kõrgusel 30–50 km.

- ii) Osaliselt halogeenitud alkaanid, näiteks CH_3Cl , CHF_2Cl (CFC-22), CH_3CCl_3 , CHFCl_2 (CFC-21).

CH_3Cl allikad on looduslikud, samal ajal kui teiste ülalootetud osaliselt halogeenitud alkaanide allikad on inimtekkelised. Need gaasid on ka stratosfääri ClO_x -i allikaks.

d) Broomiühendid

Täielikult halogeenitud alkaanid, näiteks CF_3Br .

Need gaasid on inimtekkelised ja on allikaks BrO_x -le ning toimivad sarnaselt ClO_x -le.

e) Vesinikuühendid

- i) Vesinik (H_2)

Vesinikul, millel on looduslikud ja inimtekkelised allikad, on stratosfääri fotokeemias vähemtähtis osa.

- ii) Vesi (H_2O)

Looduslikku päritolu veel on väga oluline osa nii troposfääri kui ka stratosfääri fotokeemias. Kohalikud veeauru allikad stratosfääris on metaani ja vähemal määral hapniku oksüdeerumine.

Lisa II

Teabevahetus

1. Konventsiooni osalised on teadlikud, et teabe kogumine ja vahetamine on tähtsaks abivahendiks käesoleva konventsiooni eesmärkide saavutamisel ja samuti kõikide ettevõtetavate sammude asjakohasuse ja õiguspärasuse kindlustamisel. Sellest lähtudes tuleb osalistel vahetada teaduslikku, tehnilist, sotsiaal-majanduslikku, ärialast, kaubanduslikku ning õiguslast teavet.

2. Tehes otsuse, millist teavet koguda ja vahetada, arvestavad konventsiooni osalised teabe kasulikkust ja selle hankimiseks tehtavaid kulutusi. Osalised tunnistavad, et koostöö selle lisa raames peab toimuma kooskõlas siseriiklike õigusnormide ja tavade, mis on seotud patentide, ärisaladuste, samuti omandiõiguste ja konfidentsiaalse teabe kaitsega.

3. Teaduslik teave

Hõlmab järgmist teavet:

- a) planeeritavad ja käimasolevad riiklikud ja erauuringud uurimusprogrammide koordineerimise hõlbustamiseks, et kasutada kõige tõhusamalt kättesaadavaid riikide ja rahvusvahelisi ressursse;
- b) uuringuteks vajaminevad andmed heitkoguste kohta;
- c) arvestatavas kirjanduses avaldatud teaduslikud tulemused, mis käsitlevad Maa atmosfääri keemiat ja füüsikat ning selle muutustundlikkust, eriti osoonikihi seisundit ja selliseid mõjusid inimese tervisele, keskkonnale ja ilmastikule, mis on põhjustatud muutustest kogu ajaskaala ulatuses kas osooni kogusaldavuses või siis selle vertikaalsel jaotumisel;
- d) uuringutulemuste hindamine ja soovitusid tulevaste uuringute tarvis.

4. Tehniline teave

Hõlmab järgmist teavet:

- a) keemiliste aseinete ja alternatiivsete tehnoloogiate kättesaadavus ja kulud, mis on vajalikud osooni mõjutavate ainete heitkoguste vähendamiseks, samuti asjakohased planeeritavad ja käimasolevad uurimused;
- b) keemiliste või muude aseinete ja alternatiivse tehnoloogia kasutamise seotud piirangud ja riskid.

5. Sotsiaal-majanduslik ja kaubanduslik teave ainete kohta, mis on loetletud I lisas

Hõlmab järgmist teavet:

- a) toodang ja tootmisvõimsus;
- b) kasutamine ja kasutamismudelid;
- c) import/eksport;
- d) kaudselt osoonikihti muuta võiva inimtegevuse kulud, riskid ja kasutegurid ning sellise tegevuse reguleerimiseks ette võetud või kavandatavate kontrollmeetmete mõju.

6. Õiguslast teave

Hõlmab järgmist teavet:

- a) siseriiklikud õigusnormid, haldusmeetmed ja õiguslast uurimustöö, mis seotud osoonikihi kaitsmisega;
- b) rahvusvahelised lepingud, kaasa arvatud kahepoolsed lepingud, mis on seotud osoonikihi kaitsmisega;
- c) litsensimise meetodid ja tingimused ning osoonikihi kaitsmisega seotud patentide kättesaadavus.